

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articolii și corespondențele pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Un iubileu.

Sinodul eparhial din Arad întrunit în Dumineca Tomii în Arad a săvârșit un înalt act de recunoștință față de acela care 24 ani a ocărmit ca episcop dieceza Aradului iar acum ocărmește provincia noastră metropolitană, Excelenția Sa Arhiepiscopul și metropolitul nostru Ioan Meșianu.

În Dumineca Tomii din anul 1875 a fost înaltpreasfințitul introdus în scaunul episcopesc din Arad între entuziasmul eparhioșilor săi, cari își vedeau visurile împlinite, vedeau întărirea bisericii naționale ortodoxe pe noul așezământ al Marelui Andreiu.

În Arad a aflat Excelenția Sa pe fiii marilor luptători naționali dela începutul secolului al XIX, cari în avântul lor național smulseseră biserica română din brațele mașterei ale ierarhiei sârbești și credincioși tradiției părinților lor, înzestrați cu o cultură superioară stăteau gata a jertfi totul pentru biserica națională. Mîntea pătrunzătoare a Excelenției Sale a înțeles fondul moral și intelectual al noilor săi eparhioși și i-a chemat la zidirea noului Ierusalim. Așa se esplică creațiunile arhieriei sale de 24 ani, instituțiunile culturale.

A trecut și prin furtuni în decursul păstoririi sale din Arad. Pentru că pe deoparte robii de odinioară a ierarhiei sârbești deveniți liberi au spus tot idealismul, toată curățenia sufletului lor cu un cuvânt tot idealismul lor în lupta pentru cetatea sfântă a sufletului românesc, pe de alta parte simțul real și simțul practic al individualității tari a noului episcop și-a pus în cumpănă toată energia sa de a stăpâni aceste suflete agitate de o nobilă cuvântare pentru înălțimea idealurilor. Din aceste lupte înse s'a scurs amarul și au rămas vii numai instituțiunile create în lupta cu obstacolele adevărate venite din afară de biserică, ca tot atâtea monumente neperitoare ale păstoririi episcopului Ioan Meșianu. În foc s'a lămurit aurul, pentru că a fost focul curățitor a unui metal nobil, iar nu focul mistuitor al unui putregaiu.

Rar s'a dat unui muritor să ajungă la o senină bătrâneță împodobită de atâtea daruri dumnezeiești și atâtea onoruri omenești. Suntem

fericiți a adăuga și noi acest mărgăritar al recunoștinței la șirul acelor onoruri omenești.

Sinodul nostru eparhial la propunerea protopresbiterului Gherasim Serb cu unanimă însuflețire a adresat Excelenției Sale următoarea adresă de felicitare, trimisă pe cale telegrafică:

Sinodul eparhial al Aradului întrunit astăzi în prima ședință a sesiunii sale din anul 1915 a luat la cunoștință, cu multă bucurie, că azi se împlinesc 40 de ani, de când Excelența Voastră ați fost introdus în scaunul episcopesc al acestei eparhii.

Darul deosebit al marelui Dumnezeu care V'a învrednicit să purtați timp de atâtea decenii toiagul arhieresc și până la adânci bătrânețe să cărmuiți cu adevărată chemare și rară înțelepciune biserica strămoșească națională a Românilor din Ungaria și Transilvania, ne dă doritul prilej a Vă prezenta omagiul nostru și mulțumita noastră sinceră și adânc simțită pentru ocrotirea aproape un sfert de veac a acestei eparhii, prin păstoria Excelenției Voastre.

Sadurile nobile, ce cu adevărat zel apostolic ați semănat aici, au crescut, s'au întărit și fructele lor dulci și mângâietoare de-o parte asigură și fortifică cultura noastră națională, de altă parte prin ocrotirea materială a statului preoțesc, dau adevăraților păstori ai acestei eparhii îndemnul îndoit, de a-și împlini cu sfințenie misiunea întru îngrijirea sfintei biserici.

Istoria nepreocupată va așeză faptele Excelenției Voastre la locul cuvenit măsurii lor, iar noi, cei de acum, cari în mare parte am fost martori frământărilor din epoca binecuvântatei cărmuirii a Excelenției Voastre, privim cu mulțumire și recunoștință bunătațile, de cari ne-a împărtașit păstoria Excelenției Voastre în această eparhie, și din întregul sufletului nostru rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu, să Vă dăruiască mulțumirea sufletului și încă mulți ani de binecuvântată păstorie cu sănătate.

La această adresă Excelența Sa a adresat sinodului următoarea mulțumită telegrafică:

Preasfințitului Domn

Ioan I. Papp, episcop

Arad

Mulțumesc cordial atât Frăției Tale, cât și Venerabilului Sinod pentru prețuitele felicitări adresate mie la împlinirea celor 40 ani de arhierie precum și pentru aprecierea modestei mele activități din acest răstimp și în eparhia Aradului, asigurându-Vă, că dacă pe lângă alte neajunsuri împrejurările nu ar fi fost atât de vitrege s'ar fi produs rezultate și mai bogate, sperând însă că acelea împrejurări vitrege cu ajutorul lui D-zeu în curând vor dispărea și că Frăția Ta, successorul meu în scaun continuă a dezvoltă modestele mele saduri, implor și asupra d-lor membri sinodali binecuvântarea cerească întru mulți ani fericiți.

Ioan Meșianu, metropolit.

La Sibiu, după »Telegraful Român« s'a trecut iubileul așa:

După ședință, la orele 12, domnii deputați sinodali s'au prezentat la Excelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, pentru a-i face la reședință obicinuita vizită de curtoazie, care însă a luat de astădată proporțiile unei mari și impunătoare manifestări de recunoștință, de iubire și alipire față de capul bisericii noastre. Oratorul a fost domnul Andreiu Bârseanu, președintele »Asociațiunii«, care într'o frumoasă vorbire a apreciat după vrednicie activitatea Excelenței Sale, dezvoltată în cei palruzeci de ani trecuți, decând poartă cărja arhierescă.

La frumoasele cuvinte de felicitare, însoțite de viile aclamări ale celor prezenți, Excelența Sa, înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, adânc impresionat a răspuns cam următoarele:

Vă mulțumesc cordial Dlor, pentru prețuitele felicitări, ce-mi adresați și la această ocaziune, felicitări din cari transpiră dragostea Dvoastră și cătră mine, dar mai ales cătră biserica noastră străbună, încredințată conducerii mele; deci Vă rog a-mi păstra și mai încolo acea dragoste, până voi mai fi în viață, iar bisericii să o păstrați în toată viața Dvoastre, și să o lăsați de cea mai scumpă moștenire tuturor alor noștri.

Fiindcă la aceasta ocaziune binevoiiți a mă felicită și din incidentul împlinirii alor 40 de ani dela sfințirea mea întru Arhierie, incident pe care doresc a-l serbă în singurătate și în contemplați evlavioase: doresc a vă încredința, Dlor, că deși Arhieria este cea mai înaltă demnitate bisericească, de care prea puțini muritori se învrednicesc, eu totuși atunci, când clerul și poporul diecezei Aradului m'a chemat la aceea înaltă demnitate, am stat mult pe gânduri, să o primesc ori nu?

Am stat pe gânduri, Dlor, nu numai pentru că știam, că pe cât este de înaltă demnitatea arhierescă, pe atât de grea este și sarcina împreună cu aceea, chiar și între împrejurări mai prielnice, și cu atât mai grea între împrejurări neprielnice, cum au fost atunci și mai sunt și astăzi. Dar apoi am mai stat pe gânduri și pentru că eu mai eram și părinte de familie, și pentru că primind Episcopia, trebuia să mă despart de cei doi fii ai mei, pe atunci încă minoreni; și dacă în fine totuși am primit-o, am făcut aceasta îndemnat de cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos, care zice: că *celce iubește pe părinți, pe fii și pe frați mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine*; am făcut-o deci pentru a mă supune preafnaltei voințe a Domnului.

Și îmi place a crede, că prea bunul D-zeu poate și pentru că m'am supus voinței lui, îmi va fi lungit atât de mult firul vieții mele pământești.

Apropiindu-se însă acum tot mai mult capătul firului vieții mele pământești, și având a da seamă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor despre roadele activității mele, dar nefiind eu chemat a mă pronunța asupra faptelor mele, las aceasta la aprecierea clerului și poporului nostru, dintre cari mulți au fost împreună lucrători cu mine la modestele mele creațiuni și plantațiuni, dar și mai mult las aceasta la aprecierea istoriei nepărtinitoare, rugându-mă numai, ca la aprecierea activității mele să nu se treacă cu vederea nici multele și feluritele împrejurări neprielnice, obvenite în tot timpul Arhieriei mele, cari m'au împedecat mult în activitatea mea.

Pentru a ilustra aceasta și numai cu un singur exemplu voi aminti, Domnilor, că înainte cu 27—28 de ani, când eram în scaunul episcopesc din Arad, am voit a înființa acolo, pe spesele diecezei, un gimnaziu confesional; dar ministeriul cultelor de atunci mi-a interzis aceasta, sub cuvânt, că mai fiind acolo un gimnaziu de stat, să nu se nască conflicte dușmănoase între elevii celor două gimnazii.

Să sperăm însă, Domnilor, că acum, mai ales după focetarea crâncenului războiu actual, care a scos de nou la iveală tradiționala noastră fidelitate cătră Tron și Patrie, precum și vitejia ostașilor noștri de pe câmpul de luptă, vor dispărea și acele împrejurări dănuoase dezvoltării noastre religioase, culturale, economice și naționale, și se va înstăpâni o eră nouă de pace, de dragoste și de progres și pentru noi și pentru toți fiii patriei noastre.

Dorind din suflet cât mai curândă înfăptuire a acestor speranțe, de cari se vă bucurați și D-Voastră, în toate zilele vieții, — vă implor din

tot sufletul binecuvântarea ceriului, întru mulți ani fericiți.

Au urmat sgomotoase aclamări la adresa Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Mețianu*, care a primit, eri și astăzi numeroase felicitări și din alte părți, din prilejul împlinirii anului al patruzecilea de Arhierie, asupra cărora vom reveni.

Hirotonirea episcopului Ioan Mețianu.

După alegerea întâmplată în 3/15 februarie 1875, când sinodul eparhial electoral din Arad a onorat cu încrederea sa aproape unanimă pe vicarul episcopesc din Oradea-mare, protopresbiterul *Ioan Mețianu*, ridicându-l la demnitatea de episcop al văduvitei dieceze a Aradului, și după agrobarea din partea Coroanei, urmată în curând, cum și după prestarea jurământului de fidelitate în mâinile Majestății Sale, Monarhului nostru, act întâmplat în 12/24 martie 1875, a urmat consacarea întru Arhierie a alesului, care act a avut loc în Sibiiu în 30 martie v. 1875. Actul hirotonirii întru Arhierie a alesului episcop al Aradului, care acum îmbrăcase haina monahală și era ridicat la treapta de Arhimandrit, l'a săvârșit Arhiepiscopul și Mitropolitul *Miron Romanul*, cu cooperarea episcopului din Caransebeș *Ioan Popasu*, în bisericuța veche din Sibiiu-cetate.

Eră zi de duminică și lumea multă venise și din afară, ca se fie de față la sevârșirea însemnatului act. Dieceza Aradului trimisese la Sibiiu o delegațiune mai mare. Aici și-a rostit Preasfințitul primul cuvânt arhieresc, carele este:

„Preasfințit sinod arhieresc! Venerabili și iubiți frați!

Este anul al douăzeci și patrulea decând preoțesc domnului și poporului nostru din toată inima și cu toată bunăvoința mea. Este anul al 24-lea decând din darul lui Dumnezeu am devenit păstorul și învățătorul clerului și poporului, până aci grijei mele încredințat. Multe și feliurite au fost într'un răstimp de aproape un pătrar de secol greutățile împreunate cu împlinirea chemării mele, însă toate acelea nu se pot asemăna cu sarcina arhieriei ce primii astăzi pe umerii mei.

Când stau smerit înaintea celui prealalt, care este pretutindenea de față, când gândesc la greutatea chemării ce primesc astăzi asupra mea, când cuget, că de astăzi înainte am chemarea de a fi păstorul și învățătorul unei dieceze întregi, și când consider câte și ce fel de sacrificii se cer la împlinirea atâtor datorințe grele: atunci trebuie se mărturisesc, că momentul acesta, care îmi înfățișează toate acestea înaintea ochilor sufletului meu, este cel mai însemnat din toate zilele vieții mele.

Așa este, Preasfințitorilor Părinți și venerabili frați! Eu recunosc greutatea chemării, care produse acest moment, greutate destul de mare și în timpuri mai

bune, dar cu atâta mai simțibilă în timpul și împrejurările de astăzi. Recunosc și așteptările și pretenziunile clerului și poporului diecezei mele, dela mine, ca dela capul bisericii diecezane; și dacă totuși nu m'am sfiit și nu m'am retras dela atâtea greutăți, cauza este, că știind eu din sfânta evanghelie, baza religiunii creștine, că „nici un fir de dăr nu cade de pe capul omului fără voea lui Dumnezeu“, am crezut și am ținut, că Domnul a binevoit, ca sarcina arhierescă ce o primii astăzi să cadă pe umerii mei. Așa dară nu m'am retras dela arhierie, ca să nu mă opun voei celui prea înalt. Nu m'am retras, ca să nu păcătuiesc înaintea Domnului, „dela care se îndreaptă pașii omului și cărările lui“. Nu m'am retras ca să nu mă osândească Mântuitorul Hristos, care a zis: „Cel-ce iubește pe tata sau pe mama, sau pe fii, sau casa, sau averea, mai mult decât pe mine, și cine nu va lua crucea sa și se vină după mine, nu este vrednic de mine“. (Ioan X. 41). Din aceste motive nu m'am retras, ci din contră, însuflețit de credința în Domnul „cel-ce dă tărie celui slab și neputincios“, — am primit asupra mea sarcina cea arhierescă, și pentrucă m'am convins, că așa a fost, după Dumnezeu, și voia și dorința clerului și poporului diecezei mele. Am primit-o, ca să mi-se deie prilej mai mare și se am câmp mai larg a lucra și mai încolo în via Domnului, împreună cu Preasfințitorii Voastre, venerabililor părinți, și cu ceilalți mădulari ai bisericii noastre, ca să zidim Domnului Sion sfânt, Sionul mântuirii noastre. Am primit-o din îndemnul *dragostei evanghelice*, care „toate le primește, toate le suferă, toate le rabdă“.

Și întru adevăr, dacă iubesc pe Dumnezeu și pe poporul lui credincios, cum aş putea să nu primesc ori ce sarcini s'ar pune pe umerii mei? Și cum n'aș iubi și pe poporul credincios, când el mi-a dat atâtea semne de iubire, ajutându-mi se înaintezi la atâtea demnități frumoase bisericesti, de cari m'am bucurat până acuma și mă bucur și astăzi? Cum nu l'aș iubi, când el și la alegerea ultimă de episcop la Arad mi-a arătat atâta încredere și dragoste?

Zic, dacă iubesc pe Dumnezeu și pe credinciosul nostru popor, cum puteam eu să răsplătesc iubirea Domnului și poporului cătră mine, decât iarăși numai prin iubirea mea cătră Domnul și cătră popor, iubire care purcede din dragoste evanghelică. Dragostea aceasta fu, Preasfințitorilor Părinți și venerabili frați, care îmi povățul pașii mei în purtarea sarcinilor de până acuma, ea este care mă face să las toate ale mele și să urmez evangheliei Domnului, și tot ea va fi conducătoarea mea și în viitor, în tot restul zilelor vieții mele. Ea va fi care mă va face se aduc sacrificii pentru clerul și poporul nostru și în viitor, ea mă face să fiu, nu numai învățător și păstor, dar și *amic și părinte* clerului și poporului, ce acum se încredințează grijei mele.

Mare este puterea dragostei evanghelice, Preasfințitorilor Părinți și venerabili frați! Dragostea evanghelică

este cea mai strălucită virtute creștinească. Pentru aceea și este ea temelul religiei creștine. „Se iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta“, — este întâia și cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea acesteia, este: „Să iubești pe de aproapele tău, ca însuși pe tine“, (Mat. cap. 22. vers 37—39). Acestea sunt cele mai porunci ale religiei creștine, dela cari atârnă toată legea și prorocii. Însuși Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, din îndemnul dragostei către neamul omenesc deschide din mâinile părintelui său și întemeiază religia sa pe fundamentul cel etern al dragostei. Dragostea a făcut pe apostolii Domnului să le lase toate: părinți, frați, soții, averi și case și să-i urmeze. Dragostea i-a însuflețit să nu se sfiască de greutățile și năcazurile ce întimpinău: foame, sete, prigoniri și alte pericole de viață. Dragostea evanghelică făcu atâția martiri ai credinței creștine.

Toate aceste și alte virtuți mai sunt fructele dragostei evanghelice. Pentru aceea și apostolul neamurilor zice către Corinteni: „De aș vorbi în limbi îngerești de aș avea prorocie, de aș ști toate tainele, de aș avea toată știința, toată credința, încât se mul și munții, de aș împărți toată avuția mea și de mi-aș da trupul meu să-l ardă, iară dragoste nu am: *nimica nu sunt*“. Ceea ce va să zică, că toată credința noastră, oricât de înaltă ar fi aceea, și chiar cele mai mari sacrificii de ar ar aduce cineva din partea sa, fără de dragostea evanghelică n'au preț, n'au valoare. Un adevăr ca acesta, pe care-l aflăm ori unde ne întoarcem privirea. De-l vom cercă în trecut, îl vom afla pe toate paginile istoriei, de-l vom cercă în prezent, îl vom esperia în toate zilele.

Străbunii nostri atunci erau glorie, atunci erau văzuți și respectați, când aveau dragoste între sine. Biserica străbună atunci eră în stare să înfrunte atacurile și perzeuțiunile, când între toți fiii ei domnia dragostea evanghelică. Îndată ce slăci această dragoste între străbunii nostri, în locul ei se vârfi ura și discordia, care roade rădăcina pomului dragostei până se distruge tot. Toată cetatea sau casa, care se împărechează între sine, nu va sta — zice sfânta scriptură.

Sunt frumoase, sunt salutare tinerele noastre instituțiuni bisericesti, dar eele numai așa vor aduce roade la timpul său, dacă între credincioșii bisericeii va domni dragostea evanghelică. La din contră, ele vor rămânea numai „*aramă sunătoare și chimval resunător*“.

Dacă apostolii Domnului n'ar fi avut dragostea evanghelică, oare cine ar fi lătit glasurile Domnului până la marginea pământului? Cine ar fi adus poruncile lui peste atâte veacuri la noi?

Așa este. Apostolii Domnului se iubiau după învățătura Mântuitorului: „poruncă nouă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v'am iubit pe voi, ca se cunoască lumea că sunteți învățaceii mei“. (Ioan XIII. v. 35). Din toate acestea se învederează,

că numai dragostea evanghelică poate deșteptă în om aplecare la sacrificii pentru binele comun.

Condus fiind și eu, Preasfințiților Părinți și venerabili frați, de simțul acestei dragoste evanghelice, am lăsat toate ale mele și am primit asupra mea crucea Domnului, ca să am ocaziunea fericită a propaga într'un teren mai estins dragostea evanghelică. Dragostea aceasta o voi duce eu clerului și poporului diecezei mele. Ea va fi conducătoarea mea în chemarea mea arhierască. Dragostea aceasta o voi păstră eu totdeauna și o voi cultivă din toată inima, între noi Preasfințiților Părinți, și între toți credincioșii noștri, clerici și laici, și deosebi între aceia ai diecezei mele, cu cari voi împărți foloase și sarcini, binele și greul pentruca să fim una întru legătura păcii și a dragostei. Voi cultivă acea dragoste între toți fiii patriei noastre, fără osebire de limbă și credință, căci numai așa vom implini legea lui Hristos: „Se iubești pe de aproapele tău ca însuși pe tine“.

Dar fiindcă tot darul cel bun se pogoară de sus, dela părintele luminilor, mai înainte te toate rog pe acel părinte prea bun, să mă lumineze cu duhul dragostei, al înțelepciunii și al înțelegerii, ca să fac și să lucră numai aceea ce este spre binele nostru al tuturor. Rog mai încolo pe acel părinte ceresc, să în-cununeze și se remunereze toate ostenețele Preasfințiților Voastre de până acum și din viitor, aduse pe altarul sîntei noastre bisericeii. Și în fine implor dela acelaș părinte ceresc asupra tuturor darul Domnului nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu tatăl, care se fie cu noi în veci, Amin.

*

După terminarea actului consacrării întru episcop au urmat recepțiunile la reședința mitropolitană, apoi prânz de gală dat de Mitropolitul *Miron Romanul* în onoarea zilei însemnate, iar în 2 aprilie v. 1875 Episcopul *Ioan Mețianu* a plecat la reședința sa din Arad, unde instalarea solemnă în scaunul episcopesc a avut loc în 20 aprilie v. 1875, în ziua duminicii Tomei, cu deschiderea sesiunii ordinare sinodalele de acolo.

Să lucrăm pământurile!

„Subcomisiunea pentru îmbunătățirea sortii poporului a comisiunei regnicolare pentru ajutorarea familiilor celor plecați în războiu“ lansează următorul apel:

Acela, care în zilelele acestea nu se acomodează în modul de traiu, în obiceiurile și în împlinirea și săvârșirea datorințelor sale cetățenești, condițiunilor războinice, este asemenea aceluia care în timp de foc șade înaintea casei sale cu pipa în gură uitându-se ca un prost la concetățenii săi, cari lucră cu îndârjire pentru salvarea avuțului amenințat.

Acel bărbat, ori femeie, fie tânăr ori bătrân, care acuma pe câmp, în atelier, în curtea economică, în jurul vetrei sale nu lucră și pentru aceia cari își varsă sângele pe câmpul de luptă pentru noi cei rămași acasă, păcătuște contra națiunii, dă ajutor vrăjma-

șului, de vreme ce și cea mai mică bucățică din pământul patriei rămas nelucrat sau rău lucrat, orice lucru necesar lăsat nesăvârșit slăbește puterea economică a țării și prin aceasta întărește pe dușman. Acel soldat care cu prilejul atacului cu baioneta nu să nizește spre nimicirea vrășmașului, ci înainte de toate are grije de mântuirea vieții sale, pentru lașitatea sa ajunge în fața tribunalului militar. Ar trebui să poarte toată viața lor jugul greu a unei aspre pedepse și acei cetățeni, cari putând rămânea din cauza vârstei, a sexului, ori a vre-unui defect trapesc în cercul vechiu de activitate al lor, n'ar voi să ia parte la frământările, ostenele și lipsurile războiului.

Astăzi și aceia sunt soldați, cari nu stau sub drapelul de războiu. Toți sunt apărători ai țării și toți au datoria a se lupta pe câmpul muncii economice și sociale la fel cum au luptat pentru patria lor aceia cari au creat și au perpetuat gloria de apărători ai țării la fel cum se luptă astăzi aceia a căror eroism a fost recunoscut de lumea întreagă.

Oricât de departe și în țări streine s'ar luptă trupele noastre, izvorul de puteri, din care se nutresc, este puterea productivă a pământului patriei. Capacitatea productivă a acestor izvoare numai cei rămași acasă o pot asigura. Inzadar ar face prăpăd din sângele lor soldații noștri viteji, dacă noi aici acasă am face economie din sudoarea noastră. Pe lângă virtuțile războinice ale fiilor și fraților noștri, garanța cea mai principală a învingerii sunt datorința cetățenească bine implinită și munca cetățenească săvârșită cu cinste.

Recolta din ast-timp și triumful drapelului noastre sunt în cea mai strânsă legătură. Urmarea îngrozitoare a unei recolte rea ar fi sleirea economică, iară armata unei țări slăbite în puterile sale materiale poată să ajungă în pozițiunea cea mai critică. Cheia unei recolte bune este în mâna celor rămași acasă. Numai atunci putem aștepta binecuvântările lui Dumnezeu, dacă am făcut destul datorințelor noastre. Acele brațe tinere oțelite, cari până acuma au săvârșit munca productivă a țării, astăzi nu învârtesc sculele de agricultură, ci armele, deci datorința noastră a celor rămași acasă este a săvârși și munca cea uriașă, din care altedați aceia au săvârșit mai mult cari azi aduc jertfa sângelui și a vieții lor pentru patrie, pentru casa, pentru familia lor și pentru cei rămași acasă. Ei sufer până'n sfârșit pentru noi și în locul nostru sguoirile războiului, cari pun la probă sufletul și trupul, deci noi aici acasă trebuie să lucrăm cel puțin și pentru dânșii, pentru că așa o cere dreptatea, cinstea și datorința patriotică...

Prima rază a soarelui de primăvară să fie deci o poruncă de mobilizare pentru agricultorii rămași acasă. Cântecul ciocărliei să fie considerat de un buciom la luptă, iar întoarcerea rândunelilor de soli grabnici, cari anunță începutul marelui războiu economic. Când vor incolți mugurii, locul bărbaților, femeilor și a copiilor este la câmp. Acela, care se trage dela muncă, care nu lucrează din toate puterile, sau nu muncește, din motivul că nu este silit, este tot așa inamicul țării, ca și rusul, sau sârbul, ba este dușman și mai rău, căci lucră spre păgubirea fraților săi. Astăzi trebuie să lucreze și aceia carele ar do l mai bine odihna, dar și acela, carele are asigurată pânea de toate zilele și fără muncă, căci nu e iertat să rămână în trândăvie nici cea mai neînsemnată forță de muncă atunci când pentru neatârarea noastră ne luptăm pe viață și moarte.

Trebue ca să muncească femeile, fetele, tinerii, pruncii ca să poată isprăvi și munca aceluia, cari între primejdiile războinice se luptă pentru noi, și în

locul nostru. Trebuie, să muncim fie pe sămbrie, fie din bunătațe ori din pretinie, după cum pretind împrejurările, însă mai mult, ca până acum, căci la din contră vom înșelă pe ostașii noștri viteji, cari cred, că noi cei rămași acasă, ne purtăm în mod ca să fim demni de dânșii. Trebuie să muncim ajutorându-ne unul pe altul, chiar și pe aceia, pe cari suntem supărați, căci nu ne putem gândi acum la altceva, decât cum am putea mai ușor asigura învingerea armatei noastre.

Dacă s'ar află undeva în țară vre-un mișel, carele numai pentru aceea nu lucrează, fiind traiul lui asigurat prin ajutorul de războiu primit din casa țării, acela, fie bărbat ori femeie, trebuie luat de parazit și pedepsit conform legii.

Tot o plagă afurisită a societății este și acel om, care în aceste zile de grea încercare cămătărește puterea sa muncitoare și profită de lipsa cea mare de muncitori ca un escroc, și ar vol, ca din starea plină de nevoi a cetățenilor să-și facă un izvor de venit. Puterea legii poate stărpi aceste cangrene și pe acești muncitori uzurari cari nu voesc să lucre pe o sămbrie cinstită constrângându-i la unele lucruri publice, unde nu vor putea nici alege, nici pretinde, ci vor fi nevoiți a lucra fără plată.

Fieștecare om, rămas acasă, este dator, ca puterea sa primită dela Dumnezeu să o pună fără amânare la dispoziția țării. Dacă ostașii noștri sunt în stare a lupta ziua și noaptea între primejdiile de moarte, atunci între împrejurări cu mult mai favorabile și noi suntem obligați a lucra din zori de zi până târziu seara. Numai atunci vom fi asemeni ostașilor noștri bravi și numai așa vom putea privi în ochii lor cu conștiința liniștită. Insufletirea, vitejia, curajul și energia lor războinică să ne inspire și pe noi.

Dacă concetățenii noștri ar avea lipsă de sămânță, de muncitori și mașini, sau de îndrumări, de sfat bun, în orice chestiune economică, să se adreseze cu toată încrederea către subcomisia a oficiului regnicolar pentru ajutorarea militară (*Országos Hadsegélyző Hivatal népjóléti albizottsága*, Budapest, V., *Országház*) către societatea economică a comitatului respectiv către asociațiunea generală economică ungară către asociațiunea agricultorilor ungari, și aceste institute cu toată plăcerea vor stă la dispoziția lor ori și când. Iară la ordinul Guvernului s'au organizat deja pretutindeni misiunile economice comitatense cercuale și comunale, a căror datorință este a lua dispozițiuni urgente la fața locului, și a pune capăt numai decât abuzurilor cari s'ar ivi.

Dacă ostașii noștri nu se tem de dușman nici nouă nu ne este permis să ne speriem de lucrul mult. Vom prelungi timpul de muncă, vom odihni mai puțin, vom lucra mai mult, și chiar așa se va sfârși lucrul sămănatului, a cultivării și a strânsului, ca și cum cei mai buni muncitori ai țării nu ar stă în luptă cu inamicul, ci ar cultivă pământul aici acasă.

Cunoscând împrejurările și cantitatea grânelor, care le avem în țară, și care nu se pot înmulți prin un import din alte țări, rugăm și pe această cale pe concetățenii noștri, ca să nu coacă și să nu mănăce pâne din grâu curat și din săcară, căci acolo, unde oamenii se vor nutri cu pâne din grâu curat și din săcară ca și până acum, ușor se poate întâmplă, ca proviziunea întreagă se va sfârși cu luni de zile înaintea recoltei noi și mai multe milioane de oameni dintre concetățeni vor avea numai pită de mălai pe masă. Dacă am avea la dispoziție atâta grâu și săcară, cât a fost destul în alți ani până la secerișul nou,

atunci n'ar fi interzis Guvernul vânzarea-cumpărarea făinei de grâu curat și de săcară, și n'ar fi ordonat, ca brutarii să poată vinde numai pâine care este pregătită în jumătate parte din făină de săcară, s'au din cucuruz. Aceste dispozițiuni le-a făcut Guvernul conștii de rezponzabilitatea sa gravă și la caz, dacă n'ar prelinde și n'ar controlă cu stricteță îndeplinirea acestor ordinațiuni, multe ținuturi ale țării ar suferi de o groaznică lovitură, de lipsa pâinii.

Să nu cugete nimeni, că ordinațiunea Guvernului referitoare la amestecarea făinei este de a se observa numai în mori, în brutăriile publice și în localuri de vânzare. Această ordinațiune este obligatoare pentru fiștecare gospodărie, pentru fiștecare casă, chiar și pentru aceia, cari coc pâinea din roada lor proprie. Adevărat, că jandarmul și finanțul nu poate stă pază lângă molda de frământat, dar noroc că priveghează în casa fiștecării econom controlorul cel mai strict: *conștiința patriotică* a căreia poruncă a fost îndeplinită din partea poporațiunii țării în decursul unui mileniu și va fi observată și acum.

Acela care va lăsa, ca contrar tuturor ordinațiunilor și admonițiunilor să se coacă pâine din grâu curat, sau din săcară, scoate astăzi pâinea de toate zilele din gura multor milioane dintre concetățenii săi. Care azi mănăcă colac, când în multe ținuturi ale țării să roagă oamenii pentru pâinea neagră de toate zilele, acela oprește dela fântâna sa pe concetățenii săi setoși și închide ușa casei sale dinaintea fraților săi urmăriți de viscol. Care nu este mulțămil cu pâinea rășboinică pregătită din făină de grâu și săcară amestecată cu făină de cucuruz, și orz, nu și ține de datorință, a fi cruțător cu pâinea pregătită din făină de grâu și săcară, acela nu este demn, ca ostași noștrii viteji să se lupte pentru el și să și verse sângele pentru interesele lui materiale.

Omul prădătoriu de comun se pune sub curatelă, ca să nu prădeze averea familiei sale, iar astăzi, când este periclitată soarta unei familii mari, a țării, ar fi de prisos a ordoana câte un curator pentru fiecare casă, în care nu se observă ordinațiunea privitoare la amestecarea făinei, și în care se mănăcă pâine pregătită din făină de grâu curat, și de săcară. În vremurile războinice de acum Guvernul are dreptul de a confisca toate armele, ce se află în proprietar privată, ca să le întrebuințeze pentru apărarea țării, și fiind *pâinea armă principală* pentru apărarea țării, din această cauză toate produsele, din cari se poate face pâine, sunt a se considera *proprietatea țării*, și sunt a se împărți în mod, care îl pretinde interesul public. Dacă unora la început nu le convine pâinea pregătită din orz s'au din cucuruz, este un moment foarte neînsemnat atunci, când este periclitată existența noastră națională, și când este vorbă de asigurarea capacității de luptă a armatei noastre și de susținerea puterii economice a țării. Dacă ostașii noștri s'au putut îndatina cu năcazurile războinului, cu muzica șrapnelor, și obuzurilor, atunci și cei rămași acasă se pod deda, să mănăcă câteva luni pâinea de război.

Ultima audiență la Regele Carol în Sinaia.

Un corespondent al ziarului „Berliner Tagblatt” avu prilej a fi primit cu puține zile înainte de moartea regelui Carol în audiență, despre care raportează următoarele:

Ne oprim înaintea unei uși mari. „Să nu vorbiți despre Belgia” I-mi șopti adiutantul. „Regele Albert e

nepotul Regelui”. Incă o strângere de mână și rămân singur. Din lăuntru se deschide ușa. „Maiestatea Sa Regele Vă roagă”. Un spaț, mic de jumătate luminat, îmbrăcat în antișambru. O rază de lumină străbate din chilia învecinată și eu intru acolo. Vederea de lumini și covoarele grele pe pod și pe pereți, dau locului o înfățișare pošomorată. Din fund se ridică o figură nu mare, dar impozantă, care pășind încel se apropie de mine.

„Mă bucur foarte, a putea saluta un German în aceste zile serioase”.

Regele mă condee la masa sa de scris, pe care stă deschisă cartă Franței. Abea acum observai, că Regele poartă pe guler Pour le merite, precum în insignele de marșul campēstru a generalității germane. Lumina căzu pe fruntea sa palidă și eu î-mi adusei aminte, că Regele nu de mult a fost bolnav. I spusei, cât de reu i-a părut Germaniei, că n'a putut fi totdeauna sănătos. Regele face o impresie obositoare, am simțirea, par' c'ar sta înaintea mea un om muncit de chinuri și plin de griji, dar foarte amabil. Vorbim despre Franța, despre înaintarea victoriosă a trupelor germane. Ochii î străluciră. „Da atunci ca dragon de gradă! I-și ridică mâna trâmurațoare și pipăe după Pour la merite. „Da, atunci eram și eu acolo, erau zilele cele mai frumoase ale vieții mele. Mai stă casarma veche, și avut-a vechiul meu regiment mari perderi?”

Cred că Regele e mișcat. I-și șterge ochii cu mâna. Intrabă cum se află principele Ioachim. Mai intrabă de unul-altul și dorește o pace grabnică. Ajungem a vorbi despre Anvers „Am primit astăzi telegrame, cari vestesc căderea unor forturi ale Anversului. Întoarce-te înapoi și vezi, că toate planurile, ce se află acolo sub sticlă, sunt schițate de mine și apoi mai târziu de B... după ideile mele fundamentale, duse la îndeplinire. Vezi, eu cunosc Anversul, și la timpul seu, am sfătuit pe Regele să nu-l fortifice râului Maas. Dar nevoind Regele să știe nimic de aceasta, s'a făcut Anversul o cetate puternică, spesându-se colosale. Eu cunosc Germanii și știu că ori ce-și propun dâșii le și succede. dar Anversul nu-l vor putea lua. Forturile acelea, ce acum au căzut sunt numai introduceri la adevăratele forturi dacă s'ar și atăca acelea, atunci ar ajunge sub apă tot terenul dintre ele și o apropiere ar fi cu puțință numai după lucrări de luni de zile. Său de ar și cădea forturile, după părerea mea, tot nu s'ar putea Anversul, căci tocmai atunci ar sta Germanii în fața celei mai grele probleme, în fața tunurile celor mai mari. Cum zic, eu nu cred că și cea mai mare vitejie și preșeveranță ar fi în stare să biruiască această cetate”.

Vorbirea, fără îndoială, l-a silit pe Rege, căci s'a răzimat de scaun.

„O de s'ar găta acest rozboi, ce grozav suferă toate puterile sub influința lui! A face războiu nu e așa de greu, dar a-și asigura pacea în mod cinstit, aceasta e greu, foarte greu, iubitul meu.

Întră o pauză mică, Regele se uită pe cartă. Caută un loc, zimbăște. „Vezi aici sunt eu ca acasă, cunosc ori ce nume și dacă cetesc rapoartele nu mai am lipsă de cartă casă mă orientez”. Ar mai dori să știe unele-altele. Pentru toate are o vorbă nimerită, ce dovedește claritate, logică și foarte mari cunoștințe. Deodată se ridică. Se desparte cu vorbe foarte cordiale, î-mi scutură mai de multe ori mâna și mă bate pe umăr „Și acum mergi la Regina, care se află sus și se bucură de venirea D-Tale. Rămas bun”.

Până am fost în chilie, a stat tot la locul seu și s'a uitat după mine, ca după unul cei i-a adus un salut din patria sa.

Concurs.

În conformitate cu ordinul cons. de sub Nr. 1421/915 dd. 5/18 martie a. c. prin aceasta se publică concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III-a din **Neagra** (Kisfeketefalu) cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios.

Emolumente: 1. Jumătate sesie pământ. 2. Birul și stolele legale. 3. Întregirea dela stat conform calificării alesului (se observează, că fostul preot având VIII cl. gimn. a beneficiat congruă superioară) Dările după sesie le va plăti alesul, care va trebui să catehizeze în școala locală fără alta remunerație.

Reflecții își vor subșterne recursurile (adresate com. par.) oficiului protopresbiteral din Buteni (Körös-bökény) având a se prezenta în timpul concursual în bis. din Neagra.

Florian Rocsin protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Fiscuț** (Temefüshut) protopopiatul Lipovei devenită vacantă prin decedarea preotului Sava Seculin prin aceasta în conformitate cu ordinul consistorial de sub Nr. 1588/915 se publică concurs din Oficiu cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu parohia sunt:

1. Un intravilan de 800□ și lângă biserică.
2. Una sesie de pământ, în estenziunea folosită până aci.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat, pentru care însă parohia nu ia răspundere.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial, și a catehiza în școala din localitate fără alta remunerație.

Parohia este de **clasa II** dela reflecții se pretinde deci asemenea calificare, cari vor avea a-și subșterne recursurile lor în termenul concursual Prea On. Domn Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. or. rom. în Lipova-Lippa ajustate cu documentele recerute prin regulamentul în vigoare, precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pre lângă observarea strictă a celor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot în termenul concursului în sf. biserică din Fiscuț în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în celea rituale și oratorice.

Lipova (Lippa) la 26 Martie (8 Aprilie) 1915.

Fabriciu Manuilă protopresbiter.

—□—

2—3

În baza ord. Ven. Cons. de Nr. 1974/914 se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. II **Sușturogiu** (Sitervölgy), cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă beneficiul următor:

1. Casă parohială bună, cu supraedificate și grădină de legume.

1. Pământ parohial 5 iug. 1200□ pământ arător și 1 iug. fânaș.

3. Drept de pășunat pentru 5 vite.

4. Bir preoțesc dela fiecare Nr. de casă o măsură de cucuruz sfărmat.

5. Doi stângini de lemne din pădurea urbarială.

6. Stolele îndatinate.

7. Întregirea dela stat — conform calificării alesului — cu îndreptățire maximală.

Dările după acest beneficiu le va suportă alesul, care totodată va avea datorință a catehiza regulat la orice școală din parohie, fără să mai pretinde pentru aceasta ceva remunerație dela biserică.

Reflecții sunt poștiți, ca recursurile ajustate cu acte originale, adresate comitetului par. din Sușturogiu, să le înainteze P. On. of. protopopesc în Oradea-mare, având cu stricta observare a dispozițiilor din Regul. p. parohii, a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică de acolo, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale.

Comitetul parohial.

În conștelegere cu *Andrei Horvath* ppopul Orăzii-mari.

—□—

2—3

Pentru postul de paroh din **Suiugd** (Szúnyogd) se publică concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios, pe lângă următorul beneficiu:

1. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
2. Pământ parohial 27 iug 1036□ parte arător, parte fânaș.

3. Competința de pășunat pentru 4 vite.

4. Bir câte o măsură săcară sau cucuruz dela fiecare Nr. de casă, care se poate răscumpără cu 3 coroane.

5. Stolele îndatinate.

6. Întregirea dela stat.

Parohia este de clasa a III.

Darea după beneficii o suportă alesul. Parohul va avea să provadă catehizarea școlărilor dela ori ce școală din parohie, fără a pretinde ceva remunerație specială dela biserică.

Reflecții sunt poștiți, ca recursurile ajustate regulamentar, cu acte originale, adresate comit. par. din Suiugd, să le înainteze în termenul prescrip. P. On. of. protop. din Oradea-mare, având cu stricta observare a dispozițiilor din Regul. p. par. a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Suiugd, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale.

Din șed. comit. par. ținută în Suiugd, la 22 febr. (7 martie) 1915.

Alexandru Marcus
președinte.

Georgiu Lazar
notar.

În conștelegere cu *Andrei Horvath* protopopul Orăzii-mari.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de preot din parohia de clasa a II-a **Ierșnic**, tractul Belințului, să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Uzfructul sesiei parohiale de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș, după care alesul va solvi dările și ecvivalentul.

2. Jumătate jugăr intravilan parohial.

3. Dela fiecare număr de casă câte 1 cor.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat.

Preotul ales va avea să catehizeze fără nici o remunerație la școala din loc.

Petițiile, ajustate cu documentele recerute pentru parohii de clasa a doua și adresate comitetului parohial din Ierșnic, sunt a se înainta oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenceze, Temes-megy), în termenul concursual; iar petenții, într'o duminică sau într'o sârbătoare, să se prezenteze în s. biserică din Ierșnic,

spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în oratorie și în săvârșirea serviciului divin.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă bolnavul preot Panteleimon Ardelean din Dubești, tractul Belinț, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Două din trei părți a sesiei parohiale.
2. Jumătate din venitele stolare și
3. Jumătate din birul parohial.

Reflectanții, cari trebuie să aibă o calificare pentru parohii de clasa I, sunt poștiți a-și așterne petițiile concursuale comitetului parohial din Dubești, în termenul concursual, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Belenceze, Temes-megy), instruate conform normelor în vigoare și a se prezenta într-o duminică sau într-o sârbătoare în s. biserică din Dubești, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în oratorie și în săvârșirea serviciului divin.

Alesul e dator să plătească dările și echivalentul după pământul ce-l beneficiază și să catehizeze la școlile de acolo fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.
—□— 2—3

Pe baza încuviințării Vener. Consistor de Nr. 1436/1915, prin aceasta să scrie concurs, pentru îndeplinirea definitivă a capelaniei temporale, cu drept de succesiune, la parohia Târnavă-Vațadejos (ppresbiteratul Hălmașului) carea e de clasa III. — cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare a concursului în foaia of. „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Jumătate $\frac{1}{2}$ din toate venitele par.
2. Stolele legale din matra și filie.
3. Birul parohial, dela fiecare număr de casă 24 litre cucuroz sfârmat, de tot dela 140 Nri.
4. Neîfiind casă par. nici în matra nici în filie, fiitorul capelan, va avea să se îngrijească de locuință, pe speșele sale de locuință.

Dările publice de după venitele sale, va avea să le solvească capelanul.

Fiitorul capelan e dator să provadă toate funcțiunile preoțești atât în matra cât și în filie în dependență dela paroh și se catehizeze la școlile de orice categorie din parohie fără altă remunerație dela parohie.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți, ca recursurile lor, ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului par. din Târnavă-Vața de jos, se le subștearnă în termenul de sus pe calea Oficiului ppresb gr.-or. rom. din Hălmaș (Nagyhalmagy).

Totodată sunt poștiți, să se prezenteze sub durată concursului în bisericile din Târnavă și Vața de jos, în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în oratoria biserică eventual serviciu divin, spre a se face astfel cunoscut poporului.

Din ședința com. par. din Târnavă-Vața de jos ținută la 1/14 Martie 1915.

Serghiu Feier,
par. preș. com. par.

Alexandru Indrei,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar,* protopresbiter.

—□—

3 3

Pentru îndeplinirea oficiului de paroh ort. or. român dela una dintre cele două parohii de clasa primă din Giula, oraș mare român (Gyula, nagy román város, comitatul Bichis, dieceza Arad, protopopiatul Chișineu) — anume: dela parohia, ce a devenit vacantă prin moartea parohului Petru Gubaș, prin aceasta se publică acest concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“ din Arad.

Beneficiul împreună cu această parohie e:

1. Una sesiune parohială constătătoare de 80 jughere catastrale și 409⁰, pământ comasat (adecă cam 117 jughere mici). 2. Birul legal. 3. Stolele legali. 4. Congrua staverită și cvincvenal legal dela stat, — pentru care însă parohia nu ia nici o răspundere.

Parohul ales va avea a se îngriji de locuință pentru sine din al său; va avea să supoarte toate dările publice și bisericesti de după postul și beneficiul său; și va avea să catehizeze fără remunerație dela parohie pentru catehizare.

Dela recurenți se cere să aibă: carte de botez, testimoniu despre opt clase gimnaziale, — despre maturitate gimnazială și despre o calificare preoțească pentru parohii de clasa primă, — precum și atestat despre serviciul prestat până acum.

Recursurile ajustate cu aceste documente și adresate comitetului parohial din Giula orașul mare român, recurenții le vor subșterne până la termenul deșit Prea Onoratului Domn Dr. Dimitrie Barbu protopop ort. or. român în Chișineu (Kisjenő, comitat. Arad).

Pe lângă observarea §. 33 din Regulamentul pentru parohii, reflectanții sunt poștiți a se prezenta în duminici ori sârbători în sf. biserică din Giula, orașul mare român ca să cânte, să predice și dacă sunt preoți să facă și sfânta slujbă spre a fi cunoscuți de parohienii alegători.

Dat în Giula, orașul mare român, din ședința comitetului parohial dela 15/28 febr. 1915.

George Ardelean Horea
președ. comitet. par.

Ioan Barbulescu
notarul comitet. par.

Cu conțelegerea protopopului tractual *Dr. Dimitrie Barbu* protopop.

—□—

3—3

Propise (Corecte) de examen
à cor. 1-30 suta plus 30 fileri porto postal
se găesc de vânzare la **Librăria diecezană**
din Arad.

Librăria diecezană din Arad
are depozit bogat în cărți și rec-
vizite bisericesti (potire, disc, ste-
luță, cruci, candelă, ripizi, cădelnițe,
prăznicare) prapori și ornate. Exe-
cută și reperaturi. Cereți catalog.